

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

3

Τραγουδώντας Γάλλους ποιητές

Φεβρουαρίου
2020

Ώρα: 18.30

Διοργάνωση:

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας
και Φιλολογίας

Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών

ΕΙΣΗΓΗΗΣΕΙΣ

1 Μάριος Στρόφαλης, συνθέτης, συντονιστής της εκδήλωσης «Το μικρό Παρίσι των Αθηνών»

«Από τη μουσική και το λόγο, στο soundtrack και τη δραματική τέχνη»

Η εισήγηση πραγματεύεται την υπερβατική σχέση του λόγου και της μουσικής, όπως αυτή εξελίσσεται από την απλή απαγγελία μετά μουσικής ή την απλή τραγουδιστική φόρμα, στην τραγωδία, στην όπερα, στο μιούζικαλ, στο σινεμά και στο σύγχρονο θέατρο. Θα γίνει αναφορά σε Γάλλους συνθέτες κινηματογράφου όπως ο Georges Delarue, ο Francis Lay, ο Claude Bolling, ο Michel Legrand και άλλοι. Ιδιαίτερη μνεία θα γίνει στον Léo Ferré και το υπέροχο «La solitude» που είναι, σύμφωνα με τον ομιλητή, ο ορισμός του μελισμένου λόγου.

2 Ιωάννα Παπασπυρίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας

«Με τη γλώσσα της μουσικής: η μελοποίηση της ρομαντικής ποίησης»

Εραστές της τελειότητας της μορφής και της αρμονίας του λόγου, οι ρομαντικοί ποιητές, ιδιαίτερα εκείνοι της δεύτερης γενιάς που επηρεάστηκαν από κινήματα όπως ο Παρνασσισμός και «Η Τέχνη για την Τέχνη», δίνουν έμφαση στη μουσικότητα της έκφρασης (τον ρυθμό, την παρήχηση κ.λπ.).

Η εισήγηση είναι ένα ταξίδι στον υπέροχο κόσμο της γραφής του Baudelaire, που καλλιέργησε πρώτος την ιδέα μιας μουσικής αντίληψης του λόγου με τα petits poèmes en prose (πεζοτράγουδα), στα σύντομα ποιήματα του Verlaine, οπαδού της θεωρίας ότι η μουσική είναι πάνω από όλα (« De la musique avant toute chose »), στα θαυμαστά σονέτα του Rimbaud, στα ονειρικά κείμενα του Nerval. Θα γίνει επίσης μνεία στις πολλές μελοποιήσεις των συγκεκριμένων ποιητών από γνωστούς Γάλλους συνθέτες (Debussy, Berlioz κ.ά.). Η ποίηση και η μουσική δεν είναι τελικά παρά συγκοινωνούντα δοχεία.

3 Μαρίνα Βήχου, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

«Georges Moustaki, ο ποιητής της περιπλάνησης»

Οι ποιητικοί στίχοι των τραγουδιών του Ζωρζ Μουστακί διαπνέονται από την περιπλάνηση της ζωής του και ενσωματώνουν τους κόσμους και τους πολιτισμούς της Μεσογείου.

Η ελληνική καταγωγή της οικογένειάς του, οι εβραϊκές ρίζες, η γέννησή του στην Αλεξάνδρεια, η εγκατάστασή του στο Παρίσι και η περιπλάνησή του στον κόσμο και στις μουσικές του μετουσιώνονται στην ποίηση του Μουστακί σε έναν πολυφωνικό κοσμοπολιτισμό πιο επίκαιρο από ποτέ.

19^{ος} αιώνας: Γάλλοι συνθέτες μελοποιούν Γάλλους ποιητές

Gabriel Fauré: *Prison*, έργο 83 αρ. 1 (1894) σε ποίηση Paul Verlaine

Gabriel Fauré: *Chant d'automne*, έργο 5 αρ. 1 (1871) σε ποίηση Charles Baudelaire

Hector Berlioz: *Villanelle* από τον κύκλο *Les nuits d'été*, έργο 7 (1841) σε ποίηση Théophile Gautier

Claude Debussy: *Clair de lune* από τον κύκλο *Fêtes galantes* (1892) σε ποίηση Paul Verlaine, η δεύτερη από τις μελοποιήσεις του συνθέτη στο συγκεκριμένο ποίημα (η πρώτη το 1882 στον κύκλο *Quatre chansons de jeunesse*), εκτός από την πιανιστική του ομώνυμη δημοφιλή έμπνευση που περιλαμβάνεται στη *Suite bergamasque*.

Claude Debussy: *Beau Soir* (1891), μια Mélodie σε ποίηση Paul Bourget

Claude Debussy: *Nuit d'étoiles* (1880), μια Mélodie σε ποίηση Théodore de Banville

Μυρσίνη Μαργαρίτη, σοπράνο - Διονύσης Μαλλούχος, πιάνο

Γιώργης Χριστοδούλου «Ο Αττίκ στο Παρίσι»

Ο Γιώργης Χριστοδούλου παρουσιάζει μια συναυλία που αποκαλύπτει -με όχημα την αφήγηση των σύγχρονων παραμυθάδων- την ιστορία που κρύβεται πίσω από κάθε τραγούδι. Η παράσταση διατρέχει την άγνωστη ιστορία της ζωής του Αττίκ στο Παρίσι, από την πρώτη μέρα που φτάνει ως φοιτητής της Σορβόνης αλλά αποφασίζει να εγκαταλείψει τη σχολή για να σπουδάσει μουσική στο Κονσερβατόριο με σπουδαίους καθηγητές όπως ο Καμίγ Σαιντ-Σανς και ο Γκαμπριέλ Φωρέ, ενώ παράλληλα ξεκινάει την καριέρα του ως συνθέτης και τραγουδοποιός. Μέσα σε λίγα χρόνια γράφει πάνω από 300 τραγούδια που θα τον κάνουν έναν από τους πιο επιτυχημένους συνθέτες της πόλης. Ο «Αττίκ στο Παρίσι» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών το Καλοκαίρι του 2016, ταξίδεψε σε πολλές πόλεις όλης της Ελλάδας φτάνοντας μέχρι τη Βαρκελώνη, το Λονδίνο, το Βερολίνο, το Ζάμπειο Μέγαρο, την Αγγλικανική εκκλησία, το Παρίσι και τις όπερες του Καίρου και της Αλεξάνδρειας της Αιγύπτου. Ο Γιώργης έπειτα από μια τρίχρονη έρευνα παρουσίασε αυτά τα πρώτα αδιακογράφητα «χαμένα» νεανικά τραγούδια του τραγουδοποιού για πρώτη φορά σε ένα βιβλίο-cd το οποίο ήδη μετράει τρεις εκδόσεις (Μικρή Άρκτος).

Στο πιάνο και το ακορντεόν ο Χάρης Σταυρακάκης

Στη λήξη της βραδιάς η φοιτήτρια του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Σοφία Αλεξοπούλου, πιανίστρια, συνθέτρια (βραβείο Ιδρύματος «Μαρία Κάλλας»), ερμηνεύει στο πιάνο προσωπικές της συνθέσεις εμπνευσμένες από κείμενα Γάλλων ποιητών.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Η Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ εγκαινιάζει, από το έτος 2020, μια σειρά από επιμορφωτικές και καλλιτεχνικές δράσεις, στο πλαίσιο της προσπάθειάς της για κοινοποίηση και διάχυση της ακαδημαϊκής γνώσης και των ερευνητικών εργασιών των μελών της (καθηγητών και φοιτητών) στην πόλη-έδρα του Πανεπιστημίου. Ο πρώτος κύκλος των δράσεων έχει τον γενικό τίτλο «ΜΕΛΙΣΜΕΝΟΣ ΛΟΓΟΣ» και αναφέρεται στις πολλαπλές διαστάσεις και λειτουργίες που αποκτά ο λόγος (ποιητικός, λογοτεχνικός, θεατρικός, τελετουργικός, λαϊκός-καθημερινός) μέσα από την ηχητική του απόδοση ως κώδικας ατομικής και συλλογικής έκφρασης κι επικοινωνίας.

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

AMBASSADE DE FRANCE
EN GRECE

LE LIVRE
OUVERT
LIBRAIRIE FRANCOPHONE
LIBRAIRIE DE RÉFÉRENCE

Association des Membres de
l'Ordre des Palmes Académiques

31, rue Sina - 106 80 Athènes
www.amopahellas.gr